

Blitzer, A., Benson, B. E., Guss, J.: Botulinum Neurotoxin for Head and Neck Disorders

New York, Stuttgart, Thieme, 2012, 1. vyd. ISBN 978-1-60406-585-5, vázáno, 230 stran

Publikace amerických autorů a jejich spolupracovníků (celkem 21 autorů) se zabývá vyčerpávajícím způsobem medicínským využitím botulotoxinu při chorobách manifestujících se klinicky zejména v oblasti hlavy a krku. Publikace sestává z úvodních statí, seznamu autorů s jejich afiliacemi, úvodní kapitoly pojednávající velmi užitečně o farmakologii účinné látky a principech jejího medicínského využití, a z třinácti dalších kapitol rozčleněných do čtyř oddílů. Závěr knihy tvoří věcný rejstřík.

První oddíl se zabývá terapií převážně neurologických poruch, zejména blefarospasmu různého původu a tzv. dystonií v oblasti hlavy a krku (např. torticollis). Botulotoxin je při těchto stavech aplikován intramuskulárně do různých mimických, žvýkacích i jiných svalů. Druhý oddíl je věnován terapii jiných, převážně motorických poruch, jimiž jsou obličejové spasmy a synkineze, ale i tzv. gummy smile, tradičně chápaný jen jako stomatologicky řešitelný problém. Neurotoxin je aplikován do svalů mimických či do platysmatu. V dalších kapitolách se pojednává o terapii spastických postižení v oblasti jícnu, faryngu a laryngu, dále o palatinálním myoklonu a dosti překvapivě i o terapii chorob čelistního kloubu. Ve třetím oddílu je popsáno ve třech kapitolách použití botulotoxinu v léčbě bolestivých syndromů včetně esenciální neuralgie trigeminu. Aplikace botulotoxinu se při nich provádí rovněž intramuskulárně do mimických či žvýkacích svalů či intradermálně. Čtvrtý oddíl se věnuje využití botulotoxinu při léčbě některých poruch vegetativního nervstva, jimiž jsou syndrom Freyové (též syndrom aurikulotemporálního nervu, neurotoxin je při něm

aplikován intradermálně), obličejová hyperhidróza, sialorea z různých celkových příčin (intraglandulární aplikace botulotoxinu).

Všechny kapitoly jsou uspořádány obdobně, vždy velice přehledně. V úvodu je pojednána daná medicínská problematika, současné diagnostické a terapeutické možnosti, klinická symptomatologie a rekapitulace současného stavu vědomostí. Následuje anatomická část s popisem aplikace botulotoxinu, stať o možných komplikacích, shrnutí problematiky, popis příslušné videosekvence (čtenář s knížkou získává i elektronický přístup k 22 videozáznamům v celkové délce 41 minut, demonstrujícím způsob injekční aplikace botulotoxinu v jednotlivých indikacích) a seznam literatury vztahující se k dané problematice. Všechny kapitoly jsou bohatě barevně ilustrovány dokonalými anatomickými kresbami a klinickými fotografiemi.

Publikace je věnována aktuální medicínské problematice nacházející se na pomezí několika lékařských odborností, zejména neurologie, otorinolaryngologie a ústní, čelistní a obličejové chirurgie, jistě i plastické chirurgie. Protože však jde o téměř neinvazivní léčebné postupy celé řady dosud jen obtížně, mnohdy jen částečně léčitelných chorobných stavů, často velmi výrazně hendikepujících a stigmatizujících postižené jedince, lze předpokládat, že ačkoli efekt této terapie není trvalý, bude se léčba botulotoxinem využívat v daných indikacích stále častěji.

Doc. MUDr. Radovan Slezák, CSc.
Hradec Králové